

185 § Lapsiasiahenkilöiden nimeäminen

Päätösehdotus

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki

Yhteinen kirkkoneuvosto:

1. valitsee keskuudestaan yhden lapsiasiahenkilön,
2. nimeää varhaiskasvatusihteeri Päivi Vuorelma-Gladin toiseksi lapsiasiahenkilöksi,
3. päättää, että päätösesityksissä ilmoitetaan mahdolliset lapsivaikutukset,
4. antaa yhtymän johtajan tehtäväksi valvoa lapsivaikutusten arviointitoimintaa ja tarvittaessa antamaan ohjeistusta siitä, miten arviointia tulee toteuttaa sekä mitkä ovat lapsiasiahenkilöiden vastuut ja tehtävät.

Päätös

Yhteinen kirkkoneuvosto:

1. valitsee keskuudestaan lapsiasiahenkilöksi Kristiina Kartanon
2. nimeää varhaiskasvatusihteeri Päivi Vuorelma-Gladin toiseksi lapsiasiahenkilöksi,
3. päättää, että päätösesityksissä ilmoitetaan mahdolliset lapsivaikutukset,
4. antaa yhtymän johtajan tehtäväksi valvoa lapsivaikutusten arviointitoimintaa ja tarvittaessa antamaan ohjeistusta siitä, miten arviointia tulee toteuttaa sekä mitkä ovat lapsiasiahenkilöiden vastuut ja tehtävät.

Selostus

Lapsivaikutusten arviointi perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, jonka Suomi ratifioi vuonna 1999, sekä kansalliseen lapsistrategiaan vuodelta 2021.

Kirkossa asiasta säädettiin kirkolliskokouksen vuonna 2014 tekemässä kirkkojärjestyksen säännöksessä lapsivaikutusten arvioinnista 23 luku 3 § :

”Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin.

Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä. Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta.”

Lapsivaikutusten arvioinnin tekemisessä voi olla apuna lapsiasiahenkilö/-henkilöitä. Heidän tehtävänään voi olla esimerkiksi:

-toimia lapsen oikeuksien sopimuksen ja lasten ja nuorten asioiden asiantuntijana, jota päätöksen valmistelija voi konsultoida päätöksen eri vaiheissa

-osallistua LAVA-koulutuksiin ja välittää ajankohtaista tietoa seurakuntien työntekijöille ja luottamushenkilöille

-organisoida lasten ja nuorten mielipiteiden selvittämisen

Lapsiasiahenkilöiden rooli, toimivalta ja vastuualue on tärkeää määritellä selkeästi. Erityisesti on huolehdittava siitä, ettei vastuu lapsivaikutusten arvioinnista siirry varsinaiselta valmistelijalta kokonaan lapsiasiahenkilölle.

Lapsivaikutusten arvioinnissa käydään läpi päätöksen vaikutukset alle 18-vuotiaiden

- hyvinvointiin
- kasvuun
- toimintaan
- osallisuuteen heitä koskevissa asioissa
- tasavertaisen seurakuntalaisuuden toteutumiseen.

Tämä koskee kaikkia osastoja ja päätöksentekotasoja (YKV, YKN, vi-
ranhaltijapäätökset, seurakuntaneuvostot) kaikissa asioissa. Arviointi ei ole toteava muodollisuus vaan aktiivista reagointia, joka kirjataan kaikissa vaiheissa:

1. valmistelu
2. päätösesittely ja asiasta päättäminen
3. päätöksen toteuttaminen.

Valmisteluvaiheessa (1) arvioidaan

- miten päätetyn asian toteutuminen muuttaa lasten tilannetta
- mitä vaikutuksia kohdistuu lapseen toteuttamisen aikana
- mitkä ovat päätöksen taloudelliset vaikutukset lasten asemaan (mi-
hin lapsia tukevaan päätöksen vaatimat varat voisi vaihtoehtoisesti
käyttää, joudutaanko päätöksen rahoittamiseksi luopumaan jostain lap-
siin kohdistuvista menoista)
- miten päätöksen toteuttaminen vaikuttaa olemassa olevaan lasten
toimintaan (turvallisuus, liikennejärjestelyt, väistötilat) ja millä perusteel-
la tämä priorisoidaan
- kaikki näkökulmat kirjataan tiedoksi asiasta päättävälle

Päätöksentekovaiheessa (2)

- asian esittelyssä annetaan päättäjille tiedoksi kaikki arvioinnissa tehdyt havainnot
- päätösesityksessä perustellaan, miksi on priorisoitu esitetty vaihtoehto
- päätökseen sisällytetään myös toimet lasten turvallisuuden ja osallisuuden huomioon ottamiseksi myös päätöstä toteutettaessa

Toteutusvaiheessa (3)

- valvotaan jatkuvasti, että arvioinnissa ja päätöksessä kirjatut toimet toteutetaan
- on selkeä tehtäväjako siitä, ketkä kantavat vastuun mistäkin osa-alueesta
- huolehditaan yhdenvertaisuuden toteutumisesta sekä kaikkien lasten ja heidän perheidensä osallisuudesta (eri ikäiset väestöryhmät, sukupuolet, sosiaaliset ja varallisuusasemat, äidinkielet)

Nämä kysymykset eivät koske ainoastaan varhaiskasvatus-, koulu- tai nuorisoiikaisille järjestettävää toimintaa vaan kaikkia päätöksiä. Yllä mainitut asiat on arvioitava esimerkiksi uudisrakentamisessa ja peruskorjauksissa, työntekijöiden palkkaamisessa tai irtisanomisissa, tapahumajärjestelyissä, aikuisten ryhmätoiminnan tilajärjestelyissä jne.

